

NATO

Lucie Hrušková

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Výukový materiál zpracován v rámci projektu
EU peníze školám**

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Ing. Lucie Hrušková.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

- Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0229
- Šablona: III/2
- Č. materiálu: VY_32_INOVACE_87
- Datum vytvoření: 26. 08. 2013
- Ročník: 2.
- Předmět: Ekonomika
- Vzdělávací oblast: Odborné vzdělávání
- Tematická oblast: Mezinárodní organizace

Anotace:

Základní informace o mezinárodní organizaci NATO.

Základní informace

- North Atlantic Treaty Organization = NATO
- česky: Organizace Severoatlantické smlouvy
či **Severoatlantická aliance**
- politická a vojenská aliance
- **28 členských států**

Vlajka NATO

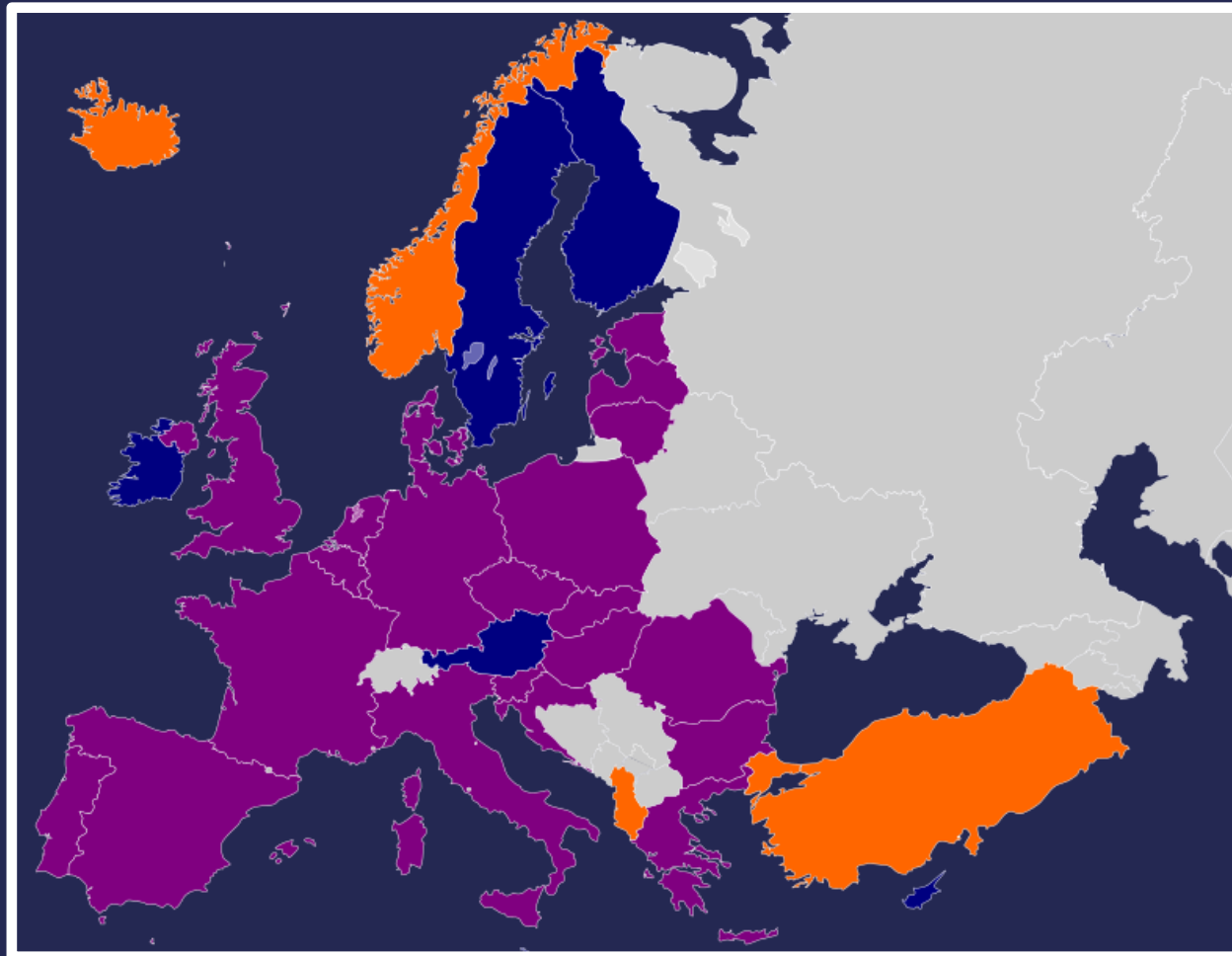
Vznik

- **duben 1949** – vznik NATO – 12 států podepsalo Washingtonskou smlouvu – Belgie, Dánsko, Francie, Island, Itálie, Kanada, Lucembursko, Nizozemí, Norsko, Portugalsko, USA a Velká Británie

Další rozšíření:

- **1952** - Řecko a Turecko, **1955** – Spolková republika Německo
- **1982** – Španělsko, **1999** – Česká republika, Maďarsko a Polsko
- **2004** - Bulharsko, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko, **2009** - Albánie a Chorvatsko

NATO a EU

[2]

fialová - státy v NATO a EU, modrá - státy pouze v EU,
oranžová - státy pouze v NATO

Činnost

- **úkol NATO při jeho založení:** proti expanzi Sovětského svazu, proti oživení fašismu a pro integraci Evropy
- **hlavní cíl NATO:** obrana členských států a zachování demokracie a míru v oblasti severního Atlantiku politickými i vojenskými prostředky
- podle Severoatlantické smlouvy považují členské státy ozbrojený útok proti jednomu nebo několika z nich za útok proti všem a zavazují se v takovém případě přispět na pomoc napadeným členům
- NATO je pro mírové o mírové řešení konfliktů, pokud diplomatické úsilí selže, má vojenské schopnosti k zahájení operací na kolektivní obranu a na řešení krizí

Česká republika a NATO

- 1994 – ČR přijala alianční program Partnerství pro mír
- 1997 - ČR prošla prvním kolem vyhodnocování své připravenosti vstupu do NATO
- 15. dubna 1998 - Poslanecká sněmovna ČR schválila přistoupení ČR do NATO
- 30. dubna 1998 - přistoupení schválil Senát ČR
- **12. března 1999 - ČR se stala členem NATO**
- 2002 - Praha hostila summit NATO

Summit NATO v Praze v roce 2002

Operace NATO

- po skončení studené války se NATO postupně měnilo - z obrany území svých členských států v sílu pomáhající řešit krize mimo území svých členských států
- 90. léta - zvrát ve vývoji NATO - zahájení **první pozemní vojenské operace** - Bosna a Hercegovina (IFOR, SFOR)
- mírová operace v Afghánistánu (ISAF)
- výcvikové mise v Iráku (NTM-I)
- humanitární operace v Pákistánu
- po teroristických útocích 11. září 2001 aktivovali článek 5 Washingtonské smlouvy o kolektivní obraně - útok na jednoho z nich znamená útok na všechny členské státy

Hlavní politické a rozhodovací instituce NATO

- **Severoatlantická rada** - nejvyšší rozhodovací a konzultační orgán
 - schází se na několika úrovních
 - a) jednou týdně na úrovni velvyslanců členských států
 - b) pravidelné schůzky ministrů obrany či zahraničí
 - c) summity hlav států a vlád
 - velvyslanci (zástupci členských států) sídlí v hlavním **sídle - v Bruselu**

- velvyslance podporuje národní delegace - diplomaté a poradci

- Rada a soustava výborů poskytují spojencům konzultace, spolupráci a plánování ohledně politických a vojenských aktivit
 - hlasy všech 28 členských zemí jsou si rovny
 - rozhodnutí v Alianci musejí být jednomyslná a konsenzuální

- **Generální tajemník**
 - předseda Severoatlantické rady

- řídí zasedání Rady
- zodpovědný za činnost Mezinárodního sekretariátu
- nejvýše postavený civilista v NATO
- reprezentuje NATO navenek
- nemá rozhodovací pravomoc
- **Skupina pro jaderné plánování**
 - dělá rozhodnutí o jaderných otázkách
 - zasedání se účastní všechny členské státy mimo Francii

Vojenská struktura NATO

- **Vojenský výbor** - nejvyšší vojenský orgán NATO
 - poskytuje vojenské poradenství Severoatlantické radě a Skupině pro jaderné plánování
 - členské země v něm mají své zástupce na pozici vojenských představitelů, schází se min. jednou týdně
 - v čele stojí předseda, který je volen na 3 roky, je i mluvčím NATO ve styku se sdělovacími prostředky
 - spadají pod něj dvě strategická velitelství: **Velitelství spojeneckých sil pro operace** - je součástí Vrchního velitelství spojeneckých sil v Evropě - sídlí v Monsu (Belgie) a **Velitelství spojeneckých sil pro transformaci** - sídlí v Norfolku (USA)

Orgány stojící formálně mimo NATO

- **Parlamentní shromáždění NATO**
 - meziparlamentní shromáždění členských zemí
 - nezávislý poradní orgán bez výkonné pravomoci
- **Rada NATO – Rusko**
 - založena v roce 2002
 - pro spolupráci členských států NATO a Ruska
 - schůzkám předsedá generální tajemník NATO a účastní se jich zástupci všech 28 členských států a Ruska

- **Euroatlantické středisko pro koordinaci odpovědí v případě katastrof**
 - založeno v roce 1998
 - koordinace pomoci mezi členskými státy a jejich partnery v případě přírodních nebo člověkem zaviněných katastrof velkého rozsahu
 - nástroj pro sdílení informací o zvládnutí katastrof mezi NATO a partnerskými státy
 - koordinuje mezinárodní pomoc při teroristických, jaderných, biologických a jiných útocích

Financování NATO

Náklady v rámci NATO se dělí na přímé a nepřímé:

- **Nepřímé náklady** (na zajištění národní obrany a operací)
 - tvoří větší část výdajů a jsou tvořeny náklady na účasti v operacích NATO
 - členské státy nesou náklady, kdykoliv se rozhodnou vyslat své jednotky do misí NATO, platí nákup vojenské výzbroje a výstroje
- **Přímé náklady** (přímo do společných rozpočtů NATO)
 - civilní rozpočet (hradí se z něj převážně provoz centrály v Bruselu) - v r. 2012 cca 182 milionů eur

- vojenský rozpočet (hradí se z něj provoz vojenské struktury NATO) – v r. 2012 cca 1,4 miliard eur
- investice - hradí se z něj stavby a modernizace v jednotlivých zemích
- Příspěvky do rozpočtu NATO odvádějí členské země podle vzorce z poměrů hrubých národních důchodů členských zemí. Např. Česká republika se v roce 2012 na celkovém rozpočtu Severoatlantické aliance podílela z 0,9010 %.

Použitá literatura a zdroje

- Co je NATO. In: Natoaktual.cz [online]. [cit. 2013-07-09]. Dostupné z:
http://www.natoaktual.cz/na_zpravy.aspx?y=na_summit/cojenato.htm
- [1] [cit. 2013-08-26]. Dostupný pod licencí Public domain na WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flag_of_NATO.svg
- [2] [cit. 2013-08-26]. Dostupný pod licencí Public domain na WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:EU_and_NATO.svg
- [3] [cit. 2013-08-26]. Dostupný pod licencí Public domain na WWW:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:NATO-2002-Summit.jpg>
- [4] [cit. 2013-08-26]. Dostupný pod licencí Public domain na WWW:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Robert_M._Gates_boards_a_UH-60_Blackhawk.jpg
- [5] [cit. 2013-08-26]. Dostupný pod licencí Public domain na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:DF-SD-04-05718.jpg>